

Τα σχολεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον 20ο αιώνα

ΤΟ ΜΑΡΑΣΛΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΝΟΥΚΑ

Ο ιερομόναχος Στέφανος Νούκας ιδρύει στη Θεσσαλονίκη το 1895 το "Ελληνογαλλικόν Εμπορικόν και Πρακτικόν Λύκειον Στ. Νούκα". Το τέτοιο εκπαιδευτήριο του δεν υπήρχε τότε πουθενά στον ελεύθερο ή τουρκοκρατούμενο ελληνικό χώρο. Η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης θα κάνει το Λύκειο του Νούκα διάσημο και θα συγκεντρώσει στη Θεσσαλονίκη ελληνόπουλα όχι μόνο από την Μακεδονία και τη Θράκη αλλά και από τη Θεσσαλία, τη Μ.Ασία, τον Πόντο, τη Ρωσία, τη Ρουμανία....

Ο Στ. Νούκας δέχτηκε απαραίτητα χρήματα επισκεπτόμενος αρχικά το Πατριαρχείο, κατόπιν τον Γ. Μαρασλή στην Οδησό της Ρωσίας (1902) που του πρόσφερε 100.000 ρούβλια (=1.160 χρυσές οθωμ. λίρες) και τέλος τον Δ. Σγούτα στο Παρίσι (1905) ο οποίος τον ενισχύει με 22.549 γαλλ.φράγκα.

Το Λύκειο θα ονομάζεται έκτοτε προς τιμή του μεγάλου ευεργέτη "Μαράσλειο Εμπορικόν Λύκειον" και η περύγα που χτίστηκε με τη δωρεά Σγούτα "Σγούτειον". Θα περιλαμβάνει τετρατάξια Εμπορική Σχολή, Κλασικό Γυμνάσιο, Δημοτικό και Νυχτερινή Σχολή, αίθουσα διδασκαλίας Φυσικής-Χημείας, όπως και αίθουσα Εμπορευματολογίας, εξοπλισμένης με πλούσια επιστημικά μέσα. Τα τμήματα του Λυκείου στεγάζονταν στο δώροφο κτίριο, που είχε στο ισόγειο 8 δωμάτια και αίθουσα φαγητού, στον πρώτο όροφο 8 αίθουσες διδασκαλίας και 4 δωμάτια και στον δεύτερο όροφο 3 αίθουσες και 8 δωμάτια.

ΣΧΟΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η ίδρυση της "Ελληνογαλλικής εμπορικής σχολής Αθανασίου Κωνσταντινίδη" το 1907 είναι η δεύτερη τομή στη συγκρότηση των ελληνικών εμπορικών σχολών στη Θεσσαλονίκη. Η

Τα σχολεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον 20ο αιώνα

μνεία "γαλλική" στον τίτλο του σχολείου έδινε προφανώς μεγάλη εμφάση στη γαλλική γλώσσα, αλληλογραφία και καλλιγραφία που χαρακτήριζε το πρόγραμμα του.

Ιωαννίδειος Σχολή

Ιδρύθηκε το 1885 επί Τουρκοκρατίας και λειτούργησε σαν πλήρες εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Αρρένων της Χριστιανικής Κοινότητας της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης μέχρι το 1907. Από το 1907 και μετά, αφότου ανεγέρθη το σημερινό διδακτήριο ως δωρεά του ευεργέτου Δημητρίου Ιωαννίδη, του δόθηκε η επωνυμία «Ελληνική Αστική Σχολή Δημητρίου Ιωαννίδου Στατίσσεως» μέχρι το 1914. Από το 1914 μέχρι το 1930 λειτούργησε πάλι σαν δημοτικό σχολείο με την ονομασία «Πλήρες Εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Αρρένων Θεσσαλονίκης». Από το 1930 και έπειτα μετονομάστηκε σε «Ιωαννίδειος Σχολή» μέχρι το 1954 όταν με απόφαση του τότε υπουργού Παιδείας μετονομάστηκε «40ο εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης».

Οικία Θοδωρή Χατζή Μήσεφ – Α' Γυμνάσιο.

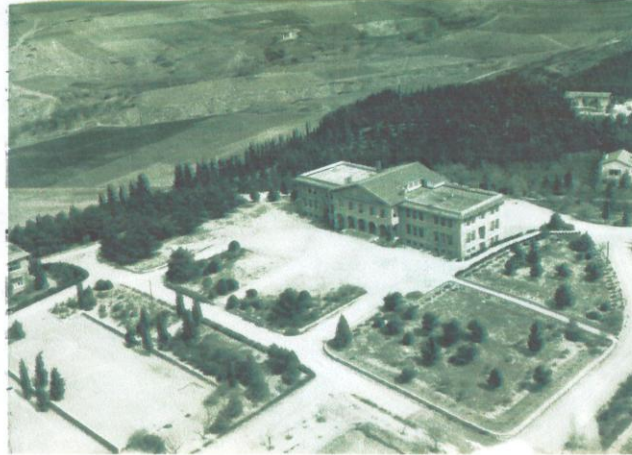
Το κτίριο κατασκευάστηκε μεταξύ 1890-1896, ως οικία του Ισσακ Μπενρουμπή αρχικά αλλά πωλήθηκε γρήγορα στον Θοδωρή Χατζή Μησέφ. Το 1921, μεταφέρεται εκεί το Α Γυμνάσιο Αρρένων και το κτίριο από το 1928 ανήκει στο Δημόσιο. Το 1934 περνάει στην ιδιοκτησία του Σχολικού Ταμείου του Γυμνασίου και το 1960 το Γυμνάσιο επεκτείνεται και

Τα σχολεία στη Θεσσαλονίκη κατά τον 20ο αιώνα

στο διπλανό κτίριο. Το 1978, μετά τον σεισμό της Θεσσαλονίκης, κρίνεται ακατάλληλο και εγκαταλείπεται για τουλάχιστον 20 χρόνια. Το 1997, με την ευκαιρία της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας αποκαθίσταται και επαναλειτουργεί. Βρίσκεται στην οδό Βασ. Όλγας 3

Κολλέγιο Ανατόλια στο Πανόραμα.

Το σχολείο ιδρύθηκε σε ένα προάστιο της Πόλης από τον ιεραπόστολο Σάιρους Χάμλιν το 1840. Οι Τουρκικές αρχές ανάγκασαν το σχολείο να κλείσει οριστικά το 1922 αλλά μετά από πρόσκληση του Ελευθέριου Βενιζέλου προς τον τότε πρόεδρο του σχολείου, George E. White, το Ανατόλια ξανάνοιξε στην Θεσσαλονίκη το 1924. Μέχρι την αγορά του οικοπέδου στο οποίο βρίσκονται σήμερα οι εγκαταστάσεις του σχολείου, λειτουργούσε στο περίπτερο του γαλλικού Νοσοκομείου στη Χαριλάου, ενώ το Τμήμα Θηλέων στεγάστηκε στο αρχοντικό ενός Τούρκου Μπέη στη Σοφούλη, αριθμός 20 (σημερινήσtάση Κολλέγιο). Το κτίριο κάηκε το 1945. Το 1934 το τμήμα Αρρένων μεταφέρθηκε στο νεόκτιστο κτίριο στις μόνιμες εγκαταστάσεις στο Πανόραμα. Πριν την άφιξη των Γερμανών στην Θεσσαλονίκη εκτέλεσε χρέη στρατιωτικού νοσοκομείου, ενώ μετά την έξοδο των Γερμανών περιήλθε στην κατοχή της Τέταρτης Ινδικής Μεραρχίας του Βρετανικού στρατού μέχρι το 1949. Το σχολείο διαθέτει δύο γυμνάσια, δύο λύκεια και ένα τμήμα International Baccalaureate. Στον ίδιο χώρο λειτουργούν επίσης και το νηπιαγωγείο καθώς και το δημοτικό σχολείο Ανατόλια..

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Η θέση του κοριτσιών στην παραδοσιακή κοινωνία της Μακεδονίας ήταν ότι δεν δουλεύαν και δεν πήγαιναν σχολείο.

Τα δικαιώματα των παιδιών σήμερα στις περισσότερες χώρες ~~είναι~~ είναι πιο πολλά από τι παλιά.

Το σχολείο στην ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας ήταν πολύ σημαντικό επειδή πολλά παιδιά μπορούσαν να μάθουν ^{χρήματα} ~~χρήματα~~ ^{επιπλέον από τους γονείς} ~~από τους γονείς~~.

Η ενδυμασία που φορούσαν τα παιδιά ^{παλιά} με την ~~παλιά~~ ^{επιπλέον από τους γονείς} σύγχρονα παιδιά είναι πολύ διαφορετική. Επίσης η καθημερινή ζωή τότε ^{είναι} ~~είναι~~ πολύ διαφορετική με την καθημερινή ζωή τώρα επειδή παλιά τα παιδιά δεν είχαν δραστηριότητες ενώ τα παιδιά σήμερα έχουν. Ακόμα παλιά τα παιδιά βοηθούσαν τους γονείς τους ενώ σήμερα τα παιδιά ~~συνήθως~~ ^{συνήθως} δεν βοηθούν τους γονείς τους στις δουλειές τους.

σε - Κόλλησε - Δημιούργησε την αφίσα του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα

Γλώσσα - Περιβάλλον

Η ζωή των παιδιών στην ύπαιθρο και στις πόλεις της Μακεδονίας στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

- Ομοιότητες και διαφορές στην ενδυμασία, την καθημερινή ζωή και τη ζωή στο σχολείο.
- Τα δικαιώματα των παιδιών τότε και σήμερα.
- Ποιο ρόλο έπαιξε το σχολείο στην ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας;
- Ποια ήταν η θέση των κοριτσιών στην παραδοσιακή κοινωνία της Μακεδονίας;
- Τα παιδιά και οι νέοι μέσα στις συγκρούσεις του Μακεδονικού Αγώνα.

- Αναζητήστε στο Διαδίκτυο φωτογραφίες από τα παλιά σχολεία της Μακεδονίας.
- Μπορείτε να γράψετε μία σύντομη παρουσίαση για την αρχιτεκτονική τους, στα χωριά και στις πόλεις.
- Δημιουργήστε ένα κολλάζ με τα φωτογραφικά σας υλικά και λεζάντες.
- Δημιουργήστε το άλμπουμ με την ιστορία του δικού σας σχολείου.

Η ζωή στις πόλεις της Μακεδονίας Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης

Γράψε ένα σύντομο κείμενο με αντίστοιχες φωτογραφίες για τις διαφορετικές εθνοτικές ομάδες (πληθυσμοί, γλώσσα, θρησκεία, επαγγέλματα, συνήθειες, ρουχισμός, κ.ά.) που συμβίωναν στην πόλη της Θεσσαλονίκης στα τέλη του 19^{ου} με αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Στα τέλη του 19^{ου} με αρχές του 20^{ου} αιώνα στην Θεσσαλονίκη συμβίωναν διαφορετικές εθνοτικές ομάδες με τους Εβραίους να είναι στην πρώτη θέση, ύστερα οι Τούρκοι, οι Έλληνες, οι Βούλγαροι, οι Ρώμοι, οι Αρμένιοι και οι Γεωργιοί με τον πληθυσμό να φτάνει από 118.000 σε 157.889 κατοίκους. Οι θρησκείες που κυριαρχούσαν ήταν η εβραϊκή, η μουσουλμανική και η χριστιανική. Η γλώσσα που μιλούσαν ήταν αντίστοιχη με των κατοίκων της περιοχής. Τα επαγγέλματα ήταν πολλά: σταμπάς, λουστράς, αχθοφόροι, γενεκετζήδες, επωποροί, χιαουρτσήδες, πεταλωτές, ψαράδες, σιδεράδες, καζαντζήδες, μπογιατζήδες, κυροποιοί και άλλα. Ο ρουχισμός για τις γυναίκες ήταν παραδοσιακός και ευρωπαϊκός μόδα για τις νεότερες.

